

รู้ไว้ใช่ว่า...หยุดไวรัสอีโบล่า ก่อนจะแพร่มาไทย

โรคอีโบล่า แม้จะยังไม่ระบาดไทย แต่เราก็ต้องเตรียมพร้อมและช่วยกันป้องกันโรคร้ายที่ยังไม่มียารักษาไม่เพียงแต่มนุษย์หรือสิ่งมีชีวิตเท่านั้นที่มีพัฒนาการที่แข็งแกร่งขึ้น เชื้อไวรัส แบคทีเรียเองก็เริ่มดิบดีตัวเองให้เอาชนะกับพวกยาต้านเชื้อทั้งหลายที่มีอยู่ จึงไม่แปลกที่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันโลกมีการพบเชื้อไวรัสใหม่ ๆ เชื้อไวรัสกลายพันธุ์หลายชนิด ซึ่งบางชนิดก็ได้อาละวาดแพร่ระบาดให้ชาวโลกหวาดผวาไปตาม ๆ กัน ไม่ว่าจะเป็นเชื้อไข้หวัดนก หรือ เชื้อมือเท้าปาก

ล่าสุด เกิดเชื้อไวรัสอันตรายที่ทำให้โลกตกใจขึ้นมาอีกครั้ง นั่นคือเชื้อไวรัสอีโบล่า ซึ่งค้นพบมาเมื่อเกือบ 40 ปีที่แล้ว และการระบาดครั้งล่าสุดของอีโบล่า เริ่มต้นที่กินี เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ จากนั้นก็ลามไปไลบีเรีย และเซียร์ราลีโอน มีผู้ติดเชื้อกว่า 1,300 คน เสียชีวิต 729 ราย ถือเป็นการะบาดของครั้งใหญ่ที่สุดตั้งแต่มีการค้นพบไวรัสอีโบล่า

อีโบล่า คืออะไร

อีโบล่า หรือ EVD (Ebola Virus Disease) เป็นโรคติดเชื้อจากไวรัสอีโบล่า (Ebola Virus) ซึ่งเป็นเชื้อไวรัสแบบมีเยื่อหุ้ม เป็นแท่งยาวแบบมีเส้นสาย (filamentous virions) จุดกำเนิดของเชื้ออีโบล่านั้นเชื่อกันว่ามาจากประเทศทางทวีปแอฟริกาตะวันตก โดยมีแหล่งรังโรคอยู่ในลิงป่าและค้างคาวกินผลไม้ การแพร่ระบาดของเชื้ออีโบล่านั้นจะติดจากคนสู่คนโดยการสัมผัสสารคัดหลั่ง เช่น น้ำมูก น้ำลาย และการปนเปื้อนในห้องปฏิบัติการ

สำหรับไวรัสอีโบล่า เป็นไวรัสที่ถูกจัดอยู่ในระดับที่มีความอันตรายรุนแรงระดับ 4 ซึ่งเป็นระดับสูงสุด ในการศึกษาวิจัยที่จำเป็นต้องมีการเลี้ยงเชื้อจึงต้องทำภายในห้องปฏิบัติการที่มีความปลอดภัยระดับสูงสุดซึ่งในโลกนี้มีเพียงไม่กี่ที่เท่านั้น และโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่านี้ ถือเป็นโรคติดเชื้อไวรัสชนิดเฉียบพลันรุนแรงที่มีอัตราป่วยตายสูง และเป็นกลุ่มโรคไข้เลือดออกชนิดหนึ่ง แต่อัตราการแพร่ระบาดสูงและเร็วกว่า ในการรักษานั้น แม้จะมีความพยายามพัฒนาวัคซีนอยู่ แต่จนถึงบัดนี้ยังไม่มียาวัคซีนใด ที่จะรักษาได้หายขาด สามารถได้เพียงพยายามช่วยเหลือผู้ป่วยโดยการบำบัดคืนน้ำ (Rehydration therapy) ทางปากหรือหลอดเลือดดำเท่านั้น

เชื้ออีโบล่า การสังเกตอาการโรคเชื้อไวรัสอีโบล่า

1. มีไข้ และไข้สูงทันทีทันใด
2. อ่อนเพลีย ปวดกล้ามเนื้อ
3. มีอาการปวดศีรษะมาก
4. เจ็บคอ
5. คลื่นไส้ อาเจียน
6. ท้องเสีย
7. มีผื่นผื่นแดงตามตัว (maculopapular rash)
8. อาการขั้นรุนแรง ที่ต้องพบแพทย์โดยเร่งด่วนคือ ผู้ป่วยจะมีอาการเลือดออกง่ายมักเกิดร่วมกับภาวะตับถูกทำลาย ไตวายอาการทางระบบประสาทส่วนกลาง และช็อก โดยอวัยวะหลายระบบเสื่อมหน้าที่

แต่ ทั้งนี้ อาการของโรคติดเชื้อจากไวรัสอีโบล่านี้ จะไม่ต่างกับโรคไข้เลือดออก มาลาเรีย เท่าไรนัก ดังนั้น ในการวินิจฉัยต้องแยกโรคอื่นที่มีอาการคล้ายกันออก เช่น มาลาเรีย อหิวาตกโรคและไข้เลือดออกจากไวรัสอื่น ๆ จากนั้น อาจทดสอบเลือดหาแอนติบอดีต่อไวรัส ดีเอ็นเอของไวรัส หรือตัวไวรัสเองเพื่อยืนยันการวินิจฉัย

ศ.นพ.ธีรวัฒน์ เหมจุฑา ศาสตราจารย์ประจำสาขาประสาทวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เผยว่า "ไวรัสอีโบล่าจะเข้าแบ่งตัวในเม็ดเลือดขาว และเข้าไปอยู่อาศัยในเซลล์ต้นกำเนิดเซลล์เม็ดเลือดขาว ทำให้ผู้ป่วยมีภูมิคุ้มกันลดลง นอกจากนั้นยังเข้าไปติดเชื้อในผนังหลอดเลือดทำให้เกิดอาการเลือดออกในผิวหนัง รอยที่มีอาการมากอาจพบอาการเลือดตกในตา ตับและไตวาย เสียชีวิตภายใน 2 สัปดาห์ โดยเชื่อจะมากขึ้นกับระยะที่เป็นจะออกมาทางสารคัดหลั่งพวกเลือด อสุจิ น้ำนม น้ำในช่องคลอด เหงื่อ น้ำลาย"

วิธีป้องกันเชื้อไวรัสอีโบล่า

แม้ว่าความเสี่ยงที่ไวรัสอีโบล่าจะออกจากแอฟริกายังยุโรป เอเชีย หรืออเมริกามีต่ำมาก และไม่น่าจะแพร่ระบาดข้ามภูมิภาคมาอีกสักโลกหนึ่งได้ แต่ด้วยการคมนาคมที่ทั่วถึงกันทุกประเทศ อาจทำให้เชื้อไวรัสนั้นติดตามคนมาด้วยในการเดินทาง ซึ่งมีบ่อยครั้งที่ผู้ที่ป่วยด้วยเชื้อไวรัสอาจยังไม่รู้ตัวถึงความผิดปกติ ของตัวเอง และโรคก็ไม่แสดงอาการ ดังนั้นแล้วไม่ว่าประเทศไหนทั่วทุกภูมิภาค ต่างก็ต้องเฝ้าระวังป้องกันไม่ให้เข้าไปแพร่ระบาดในประเทศของตนเองด้วย มาตรการต่าง ๆ เพื่อความไม่ประมาท

1. แยกผู้ป่วยที่สงสัยว่าจะป่วยด้วยโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่าออกจากผู้ป่วยอื่น ๆ และเฝ้าระวังผู้สัมผัสใกล้ชิด
2. ใช้มาตรการป้องกันการติดเชื้อในสถานพยาบาลอย่างเข้มงวด รวมถึงดำเนินการให้ความรู้แก่ชุมชนอย่างเหมาะสมและรวดเร็ว
3. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรุงเนื้อสัตว์ ให้สวมเสื้อผ้าป้องกันอย่างเหมาะสม ล้างมือ และทำความสะอาดร่างกาย

ทั้งนี้ ในประเทศไทยยังไม่มีรายงานว่าเคยพบผู้ป่วยด้วยเชื้อไวรัส "อีโบล่า" แต่ทว่าคนไทยก็ไม่ควรประมาท